

CIP a könyvkiadás új körülményei között

A Szovjetunióban a megjelent könyvek központilag készített katalóguscédulákkal való ellátása 1927 óta a Könyvkamara feladata volt. A CIP megvalósítását 1959 végétől a Lenin Könyvtárra bízta.

Napjainkban ezek a szolgáltatások jórészt megszűntek. A tudományos és szakkönyvtárakban híruk-hamvuk sincs. Ezzel szemben a központsított nyilvános könyvtári ellátást megvalósító rendszerek közül számos továbbra is gyakorolja (általában a régi módon) a központi feldolgozást, illetve cédulaellátást.

A jelenlegi helyzetet annál sajnálatosabb, mert országszerte rengeteg új könyvkiadó keletkezett. Ezek részint azt sem tudják, hogy a könyvkiadásnak bizonyos szabványai-követelményei is vannak, részint meg – balga módon – azt hiszik, hogy minden nyilvántartásba vétel az ő kárukra van.

A fejlett országokban működő (általában önkéntes) CIP-rendszerek kiadó tagjai persze tudják, milyen hatalmas segítség számukra egy-egy ilyen CIP-adatbázis használata. Mondhatni: a CIP egyik fontos előfeltétele a megbízható, szolid könyvkiadási gyakorlatnak.

A könyvtárak és dokumentációs központok még a könyvkiadóknál is jobban járnak a CIP-pel: általa idő- és munkaerő-megtakarítás érhető el, az új beszerzések pedig gyorsabban kerülnek az olvasók kezébe.

A cikk nem foglalkozik az elektronikus kiadványok regisztrálási és keresési kérdéseivel, csak a hagyományos könyvkiadással, amelynek CIP-gyakorlatát igencsak tökéletesíteni-gyorsítani lehet a korszerű technika igénybevételével. Erre a cikkíró példaként a kanadai Québec tartomány CIP-rendszerére hívja fel a figyelmet. E rendszerben tizenkét év óta a tartomány könyvkiadóinak túlnyomó része vesz részt. Egyébként a benne részt vevő kiadók száma egyre nő (1994–95-ben 114 új kiadó jelentkezett a CIP-kooperációba). Ugyanez mondható el a rendszer keretében leírt művekről is: az 1989–90. évi 537 egység száma öt év alatt több mint kétszeresére emelkedett.

A kiadó a tartomány nemzeti könyvtárának elektronikus úton elküldi előkészületben lévő kiadványának címlapját és néhány más adatát, a könyvtár pedig – ugyancsak elektronikusan – tíz napon belül eljuttatja a kiadóhoz a kész és gondosan ellenőrzött CIP-felvételt.

Szerzőnk fejtegetéseit a következő intellemmel zárja: „Jó volna, ha az orosz kiadók is elgondolkodnának az iménti lehetőségeken.”

/KIČAKOVA, N. N.: Katalogizaciá v izdanii i novye tehnologii. = Bibliografiá, 6. sz. 1999. p. 143–145./

(Futala Tibor)

Könyvtári malcontens

A rövid cikk szerzője felhívja a figyelmet az örökké elégedetlen, minden más kolléga teljesítményét kritizáló és zúgolódó munkatárs könyvtári előfordulásaira, és a vele való gyötrelmes együttélésre.

A *malcontens* állandóan az „olvasó üdvére” hivatkozva bírál, s ha ő követ el bakit, vagy akár súlyos vétséget, azt „olybá veszi”, vagy másra keni.

Noha a könyvtári munka valamennyi szektora alkalmas terepet kínál számára, legszívesebben mégis a számítógépesítés környékén űzi kisdudáját. Így, ha valahol retrokonverzióról és – előtte – a bibliográfiai leírások revíziójáról döntenek, rögvést mondja: vétek az egyszer már elvég-

zett munkát megismételni. Ha ellenkező döntés születik, a malcontens kolléga mindjárt rávágja: a könyvtár kimarad a fejlődésből.

Jellemző rá az is, hogy szakmai nézeteit könnyen változtatja. Amikor a cikk számítógépes szerzője 1997-ben számítástechnikai fejlesztésre tett javaslatot, a malcontens határozottan tiltakozott ellene. De mit tesz isten: manapság az olvasót – akarja-nem akarja – legszívesebben a kibertérbe kényszerítené bele.

/RZECZKOWSKA, Barbara: Malkontent biblioteczny? = Bibliotekarz, 3. sz. 1999. p. 15–16./

(Futala Tibor)